

10

Sesli Okumak ve Başkaları İçin Kayıt Yapmak

Hedef

Bu etkinliğin iki hedefi vardır:

1. Bir yandan öğrenciler bir metni sesli olarak akıcı bir biçimde ve güçlü tonlamayla (canlandırarak) okumayı ve kayda almayı öğrenir.
2. Öte yandan ise yaşça küçük ve okuması daha zayıf öğrenciler, bu sesli belgeleri evde ve okulda sesli kitapmış gibi dinler, içlerinde metinlere karşı bir merak uyanır.

2.-9. Sınıflar

30-45 dk.

Materyal:

Çeşitli metinler (kısa hikâyeler, şiirler, sürükleyici makaleler, mizah, fıkralar, kitaplar vb).
Ses kayıt cihazı.

Süreç:

- İlk olarak öğretmen, öğrencilere “güzel” ve etkileyici bir sesli okumanın ne demek olduğunu anlatır, onlarla bu tür okuma çalışmaları yapar. Örneğin: öğretmen bir metni önce kötü bir biçimde (sıkıcı, çok hafif sesle, monoton ve anlaşılmaz bir biçimde) okur; hemen ardından da iyi ve etkileyici bir biçimde okur. İki okuma arasındaki farklar nelerdir, sesli okumada esas mesele nedir? Kriterler, tahtaya yazılır.
- Bu aşamada tek tek ya da ikili üçlü gruplara ayrılmış öğrencilere metinler dağıtılır. Metni öğrencilerin kendi de seçebilir. Ellerindeki metni bütün sınıf önünde güçlü bir ifadeyle (canlandırarak) okumaya çalışırlar. Metnin niteliğine göre kendi aralarında rol dağılımı yaparak da okuyabilirler – ya da her paragraf değiştiğinde birbirlerinden sırayla devralırlar.
- Sesli okuma nispeten başarılı olduğunda, bir sesli belge oluşturulur. Ses kaydı yapmak için cep telefonu, bilgisayar, diktafon ya da ses kayıt cihazı kullanılabilir. Önemli olan şudur: Öğretmen, iyi bir kayıt kalitesinin yakalanmasına mutlaka dikkat etmelidir (test kayıtları yapmak!).
- Tamamlanan sesli belgeler, sınıfta dinlenebilir. Bunlar ayrıca öğrenciler tarafından eve götürülebilir ya da serbest okuma zamanında kullanılabilir. Bu tür elektronik dosyalar (MP3) ve CD’ler elbette başka kişilere ve sınıflara da açık olmalıdır.

Açıklamalar:

- Önemli: Asla önceden çalışıp hazırlanmadan sesli okuma kaydı yapılmamalıdır. Hazırlık çalışması öğrencilere ev ödevi olarak da verilebilir, ama daha baştan öğrencilere sesli okuma sırasında nelere dikkat etmeleri gerektiği kavratılmış olmalıdır.
- Ses kaydı için özellikle küçük metinler (kısa hikâyeler, mizah, fıkralar, şiirler, diyaloglar) elverişlidir. Ama bütün bir kitap için de (kısa olması tercih sebebidir) ses kaydı yapmak mümkündür, bkz. Ders Önerisi 1.
- Ses kaydı, elbette gürültü efekti, müzik vb. ile de desteklenebilir; hatta öğrencilerin kendi küçük skeçlerini kayda almaları bile mümkündür. Ne ki bu, ana dil eğitimi derslerine ayrılmış olan zaman bütçesini çok aşacağı için, en azından bir bölümü öğrencilere ev ödevi olarak verilebilir.
- Öğrenciler, en başından beri, iddialı bir ürün yarattıklarının bilincinde olmalıdır (CD, ses dosyası koleksiyonu vb). Ürünün tasarlanması (CD-kılıfı) ve internette ya da bir ebeveyn toplantısında sunumu da, bu projenin devamı olabilir.
- Bu proje, örgün eğitim dersleriyle işbirliği için çok elverişlidir. Örneğin iki dilli ya da birden çok dilli ses kayıtları yapılabilir.
- Elbette tek tek metinler sınıfta canlı olarak da okunabilir.

